

ПОЛІТИКО-УПРАВЛІНСЬКА ЕЛІТА УКРАЇНИ – НОСІЙ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІДЕЇ

Марія ПІРЕН

Copyright © 2012

Актуальність проблеми. Історія України – це історія жорстокого знуцання і нищення національної еліти шляхом голодоморів, ГУ-ЛАГів, “психушок” та інших форм насильства. І причина тут зрозуміла: саме еліта осмислювала сутність національної ідеї, стан її реалізації в Україні, боролася за національне державотворення.

Національна ідея – це суспільний проект загальнонаціонального масштабу, невід’ємною частиною якого є певне уявлення про об’єктивне становище нації, її цінності та проблеми, а також спільні цілі розвитку українства та шляхи їх досягнення. Особливу роль у формуванні демократичної української національної ідеї (УНІ) в минулому України відіграли твори таких достойників нації, як М. Максимович, Т.Г. Шевченко, М. Драгоманов, Д. Донцов, В. Антонович, М. Чубинський, М. Костомаров, П. Куліш, М. Грушевський, І. Франко, Л. Українка, М. Міхновський, В. Винниченко, В. Липинський та ін. Сама географія їхньої діяльності засвідчує про соборницький характер національної ідеї, що розвивається й обстоюється заради єдності українського народу на цивілізаційних дорогах державотворення. Серцевиною УНІ, в розумінні М. Грушевського, було визнання невід’ємного права українського народу на самовизначення та пошук його оптимальних форм усупільнення. Це вочевидь сталося з ласки Господньої.

У кожного народу національна ідея має своє змістовне наповнення, власну формулу – ідея “третього Риму”, другого Єрусалиму, американська мрія, Японське диво тощо. Змінилася епоха, сучасна українська еліта повинна працювати над національною ідеєю сьогоднішнього дня, сприймаючи її як суспільний феномен із чітко визначеним баченням того, до чого прагне нація.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Різні аспекти УНІ досліджували І. Бичко, В. Бибик, С. Вовканич, С. Гель, М. Жулинський,

О. Забужко, П. Кононенко, І. Кресина, Л. Лук’яненко, В. Медведчук, М. Михальченко, Л. Нагорна, Ю. Римаренко, В.О. Сабадуха, В. Сергійчук, І.С. Старовойт, А.В. Фурман та ін.

Невирішені складові загальної проблеми. За своїм змістом національна ідея – це багатоглибинний суспільний феномен, що акумулює фундаментальні цінності й інтереси, які сприяють об’єднанню більшості населення країни незалежно від етнічної приналежності, соціального становища та формують певний ідеал розвитку нації. Ідеалом української нації є побудова демократичної держави для всіх її громадян. Щоб реалізувати цей ідеал повинні докласти зусиль усі громадяни України на чолі з її елітою як “вибраною верствою” – повноважним лідером нації.

Метою статті є обґрунтування важливості лідерської позиції сучасної політико-управлінської еліти України в реалізації нею демократичного реформування в контексті вимог та узмістовлень національної ідеї.

Виклад основного матеріалу. Еліта, яка досталася нашому народові з радянських часів, не вся спроможна реалізувати УНІ як осердя державотворення. Більше того, не вся вона є цілком державницькою, проукраїнською, адже прорадянські стереотипи тяжіють у її свідомості, зважаючи на мету, яку ставила тодішня влада. Та й сьогодні, деякі представники певних кіл еліти, недостатньо інтелектуальні, почасти бездуховні, без справжнього патріотизму, громадянської позиції щодо власного народу та України як держави. Про це постійно чуємо як від власного народу, так і від західних елітарних кіл та експертів. Скажімо, в Україні реформи не спрацьовують, тому що не сформована філософія реформ, базова основа національної ідеї державотворення як це, наприклад, зроблено в Росії (“Современная русская идея и государство”). Та й бракує нам державотворчого досвіду, професіоналізму в

системі реформування, ефективного політичного мислення і відповідної управлінської культури, зваженого й дієвого патріотизму, тобто не має справжньої лідерської позиції політико-управлінської еліти, яка справді була б “провідною верствою суспільства” (за В. Липинським).

Усвідомлюючи це, мусимо долати свої вади і творити себе як державну еліту самі, власними силами плекати українську демократичну державу. На це, вочевидь, піде чимало часу, але в цьому – майбутнє наших дітей, онуків, майбутнє українства. Так, Президент держави В.Ф. Янукович у виступі із щорічним посланням до Верховної Ради України 7 квітня 2011 року наголосив, що “Україна – сильна й амбітна держава. Настав час проявити український характер, довести собі та світові, що Україна – це країна-лідер” [8]. Щоб реалізувати лідерську амбітність, потрібно формувати лідерські позиції як у політико-управлінської еліти, так і в молодого покоління, головню через серйозне професійне навчання, ефективне виховання, просвітницьку діяльність партій та громадських організацій, які повинні проявити себе змістом і результатами діяльності, а не гаслами та реєстрацією в Мініюсті. Ті з них, які зареєстровані, але не приносять користі суспільству, на наше переконання, слід знімати з реєстру. Це балас, який не прикрашає, а бюрократизує сучасний український соціум. Там, де відсутні лідери, не має дієвості, справи.

Формування української державної еліти та її лідерських позицій як вагової складової УНІ – одна з найболючіших проблем сьогодення. Ідеологічну трансформацію нашого суспільства має провадити верства, яка б поєднувала у собі інноваційне мислення, професіоналізм, духовність, патріотизм, відповідальність та могла бути взірцем лідерства для загалу й була здатна повести його за собою на реалізацію демократичних реформ, де в рамках програми реформування визначено 21 напрямок системної інноваційно-професійної роботи [8].

До інших ознак сучасної політико-управлінської еліти вчені додають багатство, яке допомагає в українських урядових інститутах отримати високі посади. Хоча, на нашу думку, корисніше було б говорити про інтелект, психічне здоров’я, патріотизм, громадянськість та державницьку психологію [1]. Адже інтелектуальна, духовна еліта держави завжди відчуває потребу звертатися “нагору”, до авторитету чи принципу, якому добровільно служить. Тому її важлива риса – вимогливість до себе і невичерпне бажання вдосконалю-

ватись, що допомагає їй стати взірцем для суспільства, для “людини-маси” [2, с. 5]. На жаль, зауважує Петро Таланчук, “...частина так званої еліти наших керманичів (боюсь сказати яка) має або низьку, або дуже низьку освіту, професійну зокрема, а деякі можновладці не мають її взагалі. І якщо такий пан закінчив ВНЗ, а якість знань нікудишня, то об’єктивно 50% як мінімум вини несе система освіти, яка освятила неука державним дипломом” [4, с. 9]. Ось чому в Україні рівень визнання людини в українському суспільстві далеко не завжди визначається рівнем старанності, здатності навчатися й ефективно працювати.

У будь-якому разі, коли держава сприяє формуванню лідерського інтересу у процесі набуття професії молоддю, то це гарантує в майбутньому бажані суспільні зміни та аргументовано амбітну Україну. Загалом же інтерес суспільства до проблем колективного та індивідуального лідерства, його ролі у підготовці й ухваленні найважливіших політико-управлінських рішень, здійсненні процесів державотворення зумовлюється не лише трансформаційними змінами у системі державної влади України, а й потребою посилення відповідальності тих, хто знаходиться при владі за прийняття та реалізацію нагальних рішень і реформ. Саме політичні лідери та представники владної еліти традиційно у стабільних, демократичних державах професійно управляють перебігом найскладніших суспільно-політичних процесів. Звідси очевидно, що наявність управлінської еліти – це окремий феномен [6, с. 9], що конкретизований нами у терміні “*політико-управлінська еліта*”. Останній розглядає О. Крюков, відносячи до такої еліти чиновників “вищої ланки”, які володіють формальною владою в організаціях та інститутах, займаються політичним управлінням і встановлюють правила організації життя в суспільстві [5, с. 5].

Феномен політико-управлінської еліти як окремий значущий суб’єкт суспільного повсякдення привертає постійну увагу політологів, філософів, істориків, соціологів та інших учених у галузі суспільствознавства і розглядається ними в різних ракурсах. Здебільшого аналітична думка зосереджується на проблематиці професіоналізму правлячої еліти, її лідерських амбіцій. Отож і функції цієї еліти переплітаються з тими, які покладені на політичне лідерство, владну систему і суспільство в цілому. Головні серед них – це політичне цілепокладання, владно-політична інтеграція

соціуму і регулювання ритму соціально-політичної діяльності [див. 14]. Перша із названих функцій полягає у розробці ефективної сучасної соціально-політичної стратегії і тактики розвитку громадянського суспільства, визначенні обґрунтованої політичної програми дій як серцевини національної ідеї державотворення. Вочевидь вона повною мірою може бути реалізованою лише на вищому рівні політико-управлінської еліти й утілена в УНІ та інтегративній ідеології. До того ж без серйозно продуманої філософії управління країна не зможе здійснити модернізації державного управління в контексті виходу на шлях сталого розвитку [13; 15; 9].

У період демократичного реформування українського суспільства, яке здійснюється водночас у політичному, економічному і соціальному напрямках, великого значення набуває здатність державних інститутів і суспільних об'єднань до стратегії *прогнозування* власного майбутнього – не тільки найближчого, а й віддаленого на роки і десятиріччя. Тому політико-управлінська еліта має виконувати завдання щодо свідомого і раціонального планування і регулювання загальної політики управління в державі відповідно до моделі її розбудови на майбутнє, тобто спираючись на сформовану концепцію української ідеї державотворення. “Щоб докорінно змінити ситуацію, ми повинні побудувати демократичну модель політичної системи та сучасну, конкурентну державну владу. В їх основі – верховенство права, розвинена правова культура, збалансована представницька демократія, сильне самоврядування, ефективний державний менеджмент”. Це пріоритети, нещодавно запропоновані В.Ф. Януковичем [8].

Політико-управлінська еліта, на жаль, після проголошення незалежності не змогла знайти консенсусу стосовно шляхів досягнення стратегічної мети національної ідеї державотворення. Патріотично налаштована її гілка у переважній більшості не мала досвіду державного управління і зрештою зосередилася на утвердженні формальних ознак державності. Головними її гаслом було: “спочатку побудуємо незалежну Україну, а потім займемося економікою, демократією, правами людини”. Значна частина лівої гілки, на відміну від своїх колег із реформованих комуністичних партій країн Центральної Європи та Балтії, не сприйняла ідеї незалежності України, побудови демократичної держави та ринкової економіки, а була зорієнтована на відновлення СРСР та соціалістичного ладу. Час був

витрачений на боротьбу різних політичних сил за владу, яка диктувалася переважно економічними інтересами й точилася навколо питання про те, яка група політичної еліти контролюватиме доступ до розподілу економічних і фінансових ресурсів країни та здійснюватиме приватизацію національного багатства.

Наголошуємо на тому факті, що українське суспільство ніколи не відчувало браку бажаних зайняти елітні позиції, але відчувало і продовжує відчувати дефіцит справжніх елітних лідерів, що час від часу з'являються в нових партіях і рухах, різних фондах, владних структурах і бізнесі, хоча й без лідерської харизми. Водночас якщо і є такі достойні особистості, то ті, хто володіє капіталом, не дає їм реалізуватися: олігархи бояться втратити контроль над політичними рішеннями та “опіку” над тими багатствами (передусім землею), які дані кожному громадянину України Господом. З гіркотою констатуємо, що й сьогодні українська політико-управлінська еліта ще не набула тієї політичної ваги, яку вона традиційно має у високорозвинених країнах. Процеси демократизації, державотворення в країні із самого початку викликали чимало сподівань громадськості стосовно відродження лідерської або, принаймні, вагомої ролі інтелектуальної еліти в українській політиці. Але таким суспільним очікуванням значною мірою не судилося здійснитись через її мізерні статки. Україна має інтелект, який гідно не поцінований, а тому новими технологіями незатребована вітчизняна інтелектуальна еліта збагачує процвітання інших країн.

Освітянська інтелігенція у перші роки державної незалежності дійсно висунула із свого середовища, на перший погляд, яскравих політичних лідерів, але швидко з'ясувалося, що це були здебільшого політично заангажовані особистості, вплив яких на масову свідомість із початком демократичних реформ швидко зменшувався. Таким чином, втративши значною мірою функції політичного лідерства, інтелігенція як зібрання інтелектуалів, фактично не набула якості повновагової еліти перш за все за основною ознакою: її реальна роль у прийнятті соціально значущих рішень на сьогодні зведена до мінімуму [4].

Національна бізнес-еліта, презентуючи на політичному просторі інтереси різних фінансово-промислових груп, підприємців і власників різного рівня, намагається вирішити низку завдань: по-перше, вона прагне гарантувати недоторканість бізнесу і власності як від переділу, так і від необмеженого втручання

держави, а фактично від конкурентів, головно представників бізнес-еліти, які увійшли до політико-управлінських ніш; по-друге, реально зацікавлена у взаємодії із владою у розробці та впровадженні по-справжньому взаємовигідних регуляторних норм, нерідко потребує державної підтримки на зовнішніх і внутрішніх ринках, швидше й активніше за інших зайняла місця, що пустували, хоча й не належні їй, чого немає у суспільствах зі стабільною політичною системою. Сьогодні в Україні спостерігається швидке й ефективне зрощування управлінської та бізнес-еліт [5].

Особливе місце у політичному просторі України займає партійна еліта. Джерелом формування партійних еліт стала поява багатопартійної системи (нині зареєстровано Мінюстом 185 партій). Їх відмінною рисою є наявність політичних лідерів, імена яких характеризуються сталою популярністю і через яких партійна еліта реалізує своє політичне лідерство, принаймні, для тієї частини громадян, що прихильна до певної партії. Якщо брати до уваги дані Інституту соціології НАН України, то довіра до партій у сучасному українському суспільстві є дуже низькою [11]: жодна із партій не має ґрунтовно продуманої ідеології, яка б відповідала національній ідеї державотворення.

Водночас рішення і дії політичних партій та їх лідерів у багатьох випадках спрямовані на отримання можливості увійти до правлячої еліти й таким чином представляти власні бізнес-інтереси. Для багатьох участь у діяльності політичних партій чи навіть створення партії (“під себе”) стає не більше, ніж трампліном для швидкого кар’єрного входження до управлінської еліти. Тут наголосимо на два факти: а) виникнення та укорінення такого поняття як “партія влади”; б) зрощення партійної, бізнесової та політико-управлінської еліт у боротьбі за владу наймогутніших партійних структур. На жаль дійсність вказує на те, що Україна не для людей, а для правлячої групи людей. Саме та чи інша партія влади перемагала у “боротьбі за перерозподіл влади”, а отже й за право бути правлячою політико-управлінською елітою й розпоряджатися значними фінансовими та адміністративними ресурсами за власними (корпоративними) інтересами, що явно суперечить інтенційності УНІ.

До основних недемократичних характеристик еліти, що входить до “партії влади”, слушно віднести такі моменти:

– під час виборів, переважно шляхом механічного адміністративного втручання на ко-

ристь такої організації, на місцях створюється ілюзія значної електоральної підтримки;

– з метою збільшення загального відсотка підтримки обраної партії, виокремлюється “базовий” регіон, де відсоток голосів максимально підвищується;

– обрана партія потрапляє до парламенту й формує дієву депутатську фракцію, бере участь у формуванні коаліції фракцій, а відповідно й уряду, тобто отримує безпосередньо доступ до виконавчої влади, що дозволяє їй на свій розсуд контролювати значні фінансові та адміністративні ресурси;

– привабливість нової номенклатури зростає, коли до її лав вступають представники місцевих органів влади та самоврядування, які на місцях перетворюються у “феодалів” (приклад Чернівецьких подій 2011 року);

– отриманий статус “партії влади” за найкращих умов повинен закріплюватися демократично, причому як в інтересах влади, так і в інтересах народу.

Загалом виникнення та існування у пострадянській Україні такого феномена, як “партія влади”, є прикладом взаємопроникнення партійних еліт та управлінської еліти, їх симбіозу й формування єдиної політико-управлінської еліти з лідерською харизмою “для себе”, але не для народу в державі. Це, як не парадоксально, шкодить усім – державі, народу і самим “лідерам” на тлі неперіоритетності для чинної партії влади УНІ. Негативним моментом тут є той вплив, який здійснюють вищеназвані еліти на процеси державотворення в Україні, коли управлінські рішення та корекція здійснює виключно адмінресурс без участі громадянського суспільства. Проте національна ідея – це спільний продукт влади й усього народного загалу. До того ж у поліетнічній, поліконфесійній, соціально розрізненій Україні потрібно осмислити базову систему цінностей, яка була б сприйнята і підтримана всіма суспільними верствами. На наше бачення, такими цінностями передусім є професіоналізм, сумлінна праця на державотворення, патріотизм, громадянська позиція, духовність, відповідальність, толерантність, консолідація, повага до кожної людини, її соціальна захищеність, а їх гармонійне поєднання – основа консолідації національної спільноти задля державного розвитку та злагоди.

У процесі консервації та збереження власних владних повноважень й статусу політико-управлінської еліти, представники партійного керівництва залучають як законодавчі важелі,

так і державотворчі акти, створюючи нові інститути влади та здійснюючи перерозподіл повноважень між ними, часто не думаючи про лідерську харизму та циркуляцію еліти, куди могли б потрапити молоді інтелектуали, котрі здатні принести нові ідеї, що відповідають викликам часу для України – реалізації національної ідеї державотворення. Сумно, але в нинішньої політичної еліти власні інтереси переважають над суспільними, хоча, скажімо, більше ста років Вільфредо Паретто попереджував про чесну та вчасну ротацію еліт. Є депутати Верховної Ради, які відпрацювали чотири-п'ять каденцій, але продуктивність їхньої діяльності мізерна стосовно реалізації демократичних змін у суспільстві. Отож великим нагальним є питання патріотично зорієнтованого професійного лідерства, а не купленого гравця, який не вміє творчо мислити та втілювати у життя цілі і завдання національної ідеї державотворення. У зв'язку з цим вкажемо на низку внутрішніх загроз, що підтверджують неефективність діяльності лідерів основних галузей, сфер та інститутів суспільного виробництва:

1) деградація системи державного управління через масштабну некомпетентність, виконання багатьма урядовцями функцій агентів зовнішнього впливу;

2) поглиблення розриву між метою і результатами державотворчих зусиль;

3) політичне лобіювання олігархів в Україні, що діє як система переносу бізнес-інструментів у політику;

4) тотальна корупція, першочергово у сферах державної влади;

5) суперечності між зовнішньою і внутрішньою політикою держави, невизначеність з геополітичним місцем України;

6) дезорієнтованість населення у політичних, економічних, соціальних процесах і, як наслідок, відстороненість, апатія і розпач, формування утриманських настроїв у суспільстві;

7) системна демографічна криза, масштабна трудова еміграція;

8) слабкість реального державного впливу на перебіг економічних процесів у державі;

9) інфраструктурна та інституційна невідповідність економіки вимогам сучасності;

10) відсутність дієвої відповідальності за бездіяльність, або хибність дій посадовців;

11) відсутність ефективної системи підготовки державних службовців (їх фахово готують, а посади надають, виходячи з партійних та інших чинників);

12) відсутність належної правової захищеності громадян і самих державних службовців, коли ні ті, а ні ті не мають надійного “захисника”.

Очевидно, що Україна потребує змістовних демократичних реформ та професійних галузевих лідерів-реформаторів, які б мали володіти методологією реалізації складних завдань (здійснити стратегічний аналіз, опрацювати багатоваріантні моделі, обрати ефективну стратегію розвитку галузі чи сфери тощо). Іншими словами саме політично-управлінська еліта має розробити сучасну філософію розвитку держави, запропонувати комплексну програму реформування України та реалізувати її як суто вітчизняну, а не “імпортовану”, тобто чужорідну для нашого менталітету. В цьому аналітичному розрізі Президент України В. Янукович заявив про 21 реформу. Але поки що жодна з них не має ідеолого-інтелектуального забезпечення. Ю. Мостова справедливо зауважує із цього приводу таке: “світовий досвід підказує, що роль особистості в історії реформ є надзвичайно значущою. В кожній має бути “батько-засновник” – людина, яка мислить системно, неординарно, котра знає предмет реформування, спроможна запропонувати і запроваджувати некон'юктурні зміни” [7, с. 2]. Тут потрібні лідери науки, практики, політики, які покликані організувати і провести велику конструктивну просвітницьку роботу серед громадян, щоб потім суспільство свідомо реалізувало прогресивні зміни на основі концепції національної ідеї “амбітної України”.

ВИСНОВКИ

1. Повноцінне лідерство політико-управлінської еліти в утвердженні УНІ та здійснення демократичних реформ як її програмних складових може бути реалізоване лише за певних умов, а саме: а) має бути змінено ставлення політико-управлінської еліти до змісту й результатів перебігу державотворчих процесів в Україні та до реального соціального становища народу; б) взаємодія між фракціями еліт повинна відбуватися на основі моделі розвитку “єдиної державної еліти”, про яку було заявлено Президентом України В.Ф. Януковичем (травень 2010 року); в) лідерські позиції політико-управлінської еліти зобов'язані сприяти підвищенню її здатності до цілепокладання і прогнозування стратегічних перспектив розвитку українського суспільства,

особливо стратегії демократичного реформування та формування амбітного політичного іміджу України у світі як “країни-лідера”, котра має для цього пристойно розвинені окремі галузі, що є прикладом для інших.

2. Набуття політико-управлінською елітою реальних лідерських позицій та їх реалізація у процесі демократичних реформ визначатиме їх ефективність і результативність як кінцеву мету, що допоможе українському народові освоїти нові горизонти якості життя, створити найкращі умови для максимального розкриття творчого потенціалу українського народу на шляху конструктивного державотворення з його центральною світоглядною ланкою – національною ідеєю.

1. Виступ президента України Віктора Януковича із щорічним посланням до Верховної Ради України від 07.04.2011 р. // [Електронний ресурс]. – Режим доступу // www.president.gov.ua.

2. Концептуальні засади взаємодії політики й управління: Навч. посіб. авт. кол.: Є. Афонін, Я. Бережний, О. Валецький та ін.; за ред. В. Ребкала, В. Шахова, В. Голуб, В. Козакова. – К.: НАДУ, 2010. – 300 с. – С. 203–216.

3. Кравченко С. Державно-управлінські реформи: теоретико-методологічне обґрунтування та напрями вирождення: монографія / С. Кравченко. – К.: НАДУ, 2004. – 296 с.

4. Крюков О. Політико-управлінська еліта України як чинник державотворення: Монографія / За наук. ред. Е.А. Афоніна. – К.: Вид-во НАДУ, 2006. – 252 с.

5. Молодь та молодіжна політика в Україні: соціально-демографічні аспекти / За ред. Є. Лібанової. – К.: Інститут демографії та соціальних досліджень ім. М. Птухи НАН України, 2010. – 248 с.

6. Мостова Ю. До того, хто не проводить реформ, постукає реформація / Ю. Мостова // Дзеркало тижня. – 2011. – № 8, 5 березня. – С. 1–2.

7. Пірен М. Еліта та її роль у демократичних перетвореннях України // Сучасна управлінська еліта в Україні: якісні характеристики, шляхи та методи підготовки: монографія / М. Пірен, В. Ребкала, В. Тертичка. – К.: НАДУ, 2003. – С. 6–18.

8. Пірен М. Проблеми формування сучасної української еліти / М. Пірен // Соціальна психологія. – 2004. – № 2 (4). – С. 38–48.

9. Пірен М. Публічна політична діяльність: Навч. посіб. / М. Пірен. – К.: НАДУ, 2009. – 288 с.

10. Пірен М. Соціальна відповідальність політико-управлінської еліти за умов демократизації управління в Україні (на досвіді ЄС) / М. Пірен // Вісник НАДУ. – 2010. – № 3. – С. 14–21.

11. Пірен М. Етнополітика в Україні: соціально-психологічний аналіз: Навч. посіб. – К.: Університет “Україна”, 2007. – 408 с.

12. Пухкал О. Модернізація державного управління в контексті розвитку громадянського суспільства в Укра-

їні: Монографія / О. Пухкал. – К.: Вид.-пол. центр “Київський університет”, 2010. – 287 с.

13. Современная Русская Идея и Государство. – М.: “Обозреватель”, 1995. – 181 с.

14. Таланчук П. З думкою про Україну... [текст]: Вибрана публіцистика / П. Таланчук; ред.-упорядник В.О. Карпенко. – К.: Університет “Україна”, 2008. – 480 с.

15. Українське суспільство 1992-2010. Соціологічний моніторинг / За ред. д.е.н. В. Ворони, д.соц.н. М. Шульги. – К.: Інститут соціології НАН України, 2010. – 634 с.

16. Філософія управління: Підручник для студ. вищих навч. закл. / В.Г. Кремень, С.М. Пазиніч, О.С. Пономарьов. – К.: Знання України, 2007. – 360 с.

АНОТАЦІЯ

Пірен Марія Іванівна.

Політико-управлінська еліта України – носій національної ідеї.

У статті розглянуто проблеми важливості формування лідерських позицій сучасної політико-управлінської еліти України у створенні державної концепції національної ідеї та у програмній реалізації її засадничих положень з метою демократичного реформування українського суспільства.

Ключові слова: еліта, національна ідея, державна психологія, лідерство, демократичне реформування, державне управління, лідерська харизма.

АННОТАЦИЯ

Пирен Мария Ивановна.

Политико-управленческая элита Украины – носитель национальной идеи.

В статье рассмотрены проблемы необходимости формирования лидерских позиций современной политико-управленческой элиты Украины в создании государственной концепции национальной идеи и в программной реализации ее основных положений с целью демократического реформирования украинского общества.

Ключевые слова: элита, национальная идея, государственная психология, лидерство, демократическое реформирование, государственное управление, лидерская харизма.

ANNOTATION

Piren Mariya.

Political-Administrative Elite of Ukraine – Carriers of National Idea.

In the article the problems of necessity of forming of leader positions of modern politico-administrative elites of Ukraine in creation of state conception of national idea and its realization with the purpose of democratic reforming of Ukrainian society are considered.

Key words: elite, national idea, state psychology, leadership, democratic reforming, public administrative, leadership charisma.

Надійшла до редакції 23.05.2011.